ئاڵۆزییەک لە هەڵبژاردنی هەرێمدا.. عوسمان حاجی مارف

ئەگەر مانگی ١١/٢٠٢٣ یان دیاری کردبێت بۆ هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان، پاش ئەم دیاریکردنە ئەوەی پێویستە قسەی لەسەر بکەین و جێگای پرسیارمان بێت، ئایا هەلومەرجی سیاسی نالەباری ئێستای کوردستان و ئاڵوگۆر لە ئاستی هاوسەنگی هێزەکان، رێگە بەوە ئەدات ئەو هەڵبژاردنە ئەنجام بدرێت و ئەم ئاڵۆزیە تێپەرێنرێت؟

ئەو هۆکارەی هەر لە سەرەتاوە ئەم هەڵبژاردنەی بۆ کاتێکی نادیار دواخست، کاریگەری ئەو پێشهات و ئاڵوگۆرانە بوو لەسەر پێگە و ئایندەی هێزە سیاسییەکان. ئێستاش تەواوی ئەو لایەنە سیاسیانەی کە بانگەشەی ئەنجامدانی کاریکاتێری هەڵبژاردنی دەکەن، لە هەمووکات زیاتر گیرۆدەی هەلومەرجێکی قەیرانگرتووی سیاسی و ئابوری وەهابوون ئەوسەرەکەی دیارنییە. لەلایەکی تریشەوە هاوسەنگی و پێگەی لایەنە سیاسییەکان گۆرانێکی وەهای بەسەر هاتووە کە سەختە بتوانن برۆنە ناو گەمەی قوماری هەڵبژاردنەکەوە، تا شەری دۆران و بردنەوە بکەن، چونکە کاریگەری ئەو هەڵبژاردنە لەسەر ئایندەی رۆڵی هێزو لایەنەکان دەیانخاتە بەردەم سەرگەردانییەکی زیاترو حەتمییەوە.

ئەگەرچی دواجار لەژێر هەر فشارو هەر ناچارییەکدا بێت، رایانگەیاند مانگی یانزەی ئەمساڵ هەلبژاردن ئەنجام دەدەن و کاتێکیشیان بۆ هەڵبژاردن تەرخانکرد، بەڵام هێشتا دۆخەکە لە ئاڵۆزییەکی وەها بەرچاودایە کە ناتوانرێت پێشبینی ئەنجامدانی هەڵبژاردنە بەشێوەیەکی مسۆگەر بکرێت.

هەڵبەتە ئەتوانین ئاڵۆزی دۆخەکە کە ئەگەری شکستی ئەنجامدانی هەڵبژاردنە زیاتر دەکات لەچەند حاڵەتێکدا وێنا بکەین؛ یەکەم بێزاری و نارەزایەتی جەماوەرێکی بەرینی خەڵکی کوردستانە کە ئەزمونێکی تاڵیان لەگەڵ ئەم دەسەڵاتەو پرۆسەی هەڵبژاردنەکانیاندا `هەیەو بەجۆرێک تاقیان کردۆتەوە، کە زیاتر لە هەرکاتێکی تر خەڵکی ئیتر ئامادەنین لەوە زیاتر خۆیان سەرقاڵ بکەن بە هەڵبژاردن و دەنگدانەکەوە کە نەك هیچ بەڵاو دەردیسەرییەکیان لە کۆڵ ناکاتە، بگرە دەرگیری بەلای زیاتریشیان دەکات، بەجیا لەوەش خواستی کۆتاییهێنان بەدەسەڵاتی سیاسی ئەو لایەنە سەرەکیانەی بەشدارن لە پێکهاتنی حکومەت، ئومێدی بەرجەستەی جەماوەرێکی بەرفراونی خەڵکی کوردستانە، بۆیە پێشبینی دەکرێ کە رێژەی بەشداربوان لەچاو تەواوی هەڵبژاردنەکانی پێشتردا زۆر کەمتر بێت. دووەم گەر هەڵبژاردنەکانی

پێشتر زیاتر پارتی و یەکێتی بە هەر شێوازێک لە کێشمەکێش یا رێکەوتن رۆڵی سەرەکیان دیبێت و تارادەیەک هاوسەنگیان راگرتبێت، بەلام لە خۆ ئامادەکردن بۆ هەڵبژاردنی ئەم جارە، پاشەکشەو هاوسەنگی هیزی یەکێتی بەجۆرێک دابەزیوەو لە دۆخێکی تەواو نەرێنیدا دەردەکەوێت، کە نە بەکێبرکێ و نە بە رێکەوتن ناتوانێ هاوسەنگی خۆی ل□ بەرامبەر پارتیدا بەهیچ جۆرێک رابگرێت، لەهەمان کاتدا لایەنەکانی تری بەشداریش لەم هەڵبژاردنەدا ناتوانن هیچ کۆمەکێک بە بەرزکردنەوەی ئاستی هاوسەنگی بەشداری یەکێتی بکەن، ئەنجامدانی ئەم هەڵبژاردنە تەڵەیەکی وەهایە بۆ یەکیتی، بەشداری بکات یا بەشداری نەکات زیانێکی زیاتر لە دابەزینی ئاستی هاوسەنگیەکەی دەکات. سێیەم ئەو لایەنانەش کە بە ناوی ئۆپۆزیسیۆن بەهەر شێوازێک خۆیان تێکەڵ ب□ بەرنامەی هەڵبژاردن دەکەن، لە گۆران و ئیسلامیەکان و نەوەی نوێ، ناتوانن کاریگەریان لەسەر کاڵکردنەوەی ئاڵۆزی دۆخەکە بۆ ئەنجامدانی هەڵبژاردن هەبێت. بەتایبەتی گۆران بنبەستی تەواوی خۆیان لە هەموو لایەنێکەوە نیشانداوین، ئیسلامیەکان ل□ بەرامبەر ناکۆکی رۆڵی سیاسی چەند ساڵەیاندا وەها دەرگیربون، کە لەرێگەی هەڵبژاردنەوە فرسەتی دەخالەتی کاریگەریان بۆ ئاڵوگۆر لە چۆنیەتی پرۆسەی هەڵبژاردندا لە دەستداوە، نەوی نوێش لەو مەقعیەتەدا نیە بتوانێ هیچ دەورونەخشێک لە پرۆسەی بە ئەنجام گەیاندنی هەڵبژاردندا هەبێت.

ئەم دۆخە لە ئاڵۆزی ئامادەکاری بۆ هەڵبژاردن، جارێکی تر هەلومەرجی قەیراناوی سیاسی و ئابوری کوردستان دەخاتە دەورانێکی ترو جۆرێکی تر لە گێژاو و نائارامی و ناجێگیری سیاسی زیاترەوە، کە پێوستە دەکات کرێکاران و زەحمەتکێشان و جەماوەری نارازی زیاتر بیر لە ئایندەو چارەنوسی خۆیان بکەنەوە، بەجیا لە هەوڵدان بۆ بەشداری لە شکستھێنان بە پرۆسەی هەڵبژاردن، لەهەمانکاتدا خۆ رێکخستن و ئامادەکاری هاتنە مەیدان بۆ کۆتایهێنان ب□ تەواوی دەوری حزبە ناسیۆنالیستەکان لە دەسەڵاتی سیاسیداو بۆ دابینکردنی دەور دەخالەتی خەڵک لە دەسەڵاتی سیاسیدا، دەبێت پێشرەوی بکەین.